

Velik uspjeh akademskog poduzetništva na 15. izložbi, održanoj pod motom „Zajedno jači“

Medunarodna izložba BUDI UZOR® / INOVA® 2019 se održala od 13. do 16. studenoga 2019. godine u Zagrebu, pod motom „Zajedno jači“. U sklopu Izložbe predstavljeno je ukupno 290 izložaka, u različitim kategorijama, iz 31 države sudionice Izložbe. TERA Tehnopolis d.o.o. i Hrvatska udruga inovatora-poduzetnika su uz podršku partnera, pokrovitelja i supokrovitelja te mreže certificiranih mentora pomogli sudionicima natjecanja u pisanju poslovnih planova pripremiti poslovne planove i prezentacije. Od ukupno 151 tima registriranog u natjecanje, njih 10 se kvalificiralo u finale. Finale Natjecanja se ove godine održalo treći dan Izložbe, 15. studenoga 2019. godine, u sklopu kojega su učenici i studenti prezentirali svoje poslovne planove pred stručnim žirijem te osvojili različite nagrade. Isti dan su obiteljska poljoprivredna gospodarstva i inovatori izložili svoje proizvode i inovacije u okviru sekcije „Okusi i tradicija Slavonije i Baranje“, European IP Helpdesk je predstavio hrvatsku inačicu vodiča "Zaštita intelektualnog vlasništva na sajmovima" a EIT Food HUB Hrvatska je organizirao Awareness Day Zagreb 2019.

Budi uzor 2019: finalisti, žiri, mentori i TERA tim

Budi uzor 2019: auditorij

GRAND PRIX BUDI UZOR 2019 za najbolju inovaciju je dodijeljen studentu Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, Armandu Filiću, za inovaciju Smart Solar Systems.

Ovogodišnji GRAND PRIX za najbolji poslovni plan osvojile su studentice Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek: Nives Sić, Sanja Antunović, Ana Čolak i Andrea Gregurec s poslovnim planom Horse Spirit for Human Health.

● O nagradama i nagradenima možete doznati više na stranici 8 izložbenih novina ili skeniranjem QR koda izložbe. Svečana dodjela nagrada održana je u petak, 29. studenoga 2019. godine, s početkom u 10:00 sati, u prostorijama TERA Tehnopolis d.o.o.

TERA TEHNOPOLIS U 2019.

1. TERA @ 'Smart Intellectual Property for a Competitive Europe'

● Zapažen nastup predstavnika TERA Tehnopolis na konferenciji 'Smart Intellectual Property for a Competitive Europe'. Organizatori Europski odbor regija i Finsko predsjedavanje Vijećem EU su okupili ljude koji su voljni i sposobni promijeniti Europu na bolje.

2. Počeo projekt beeB

● TERA Tehnopolis je partner u konzorciju beeB koji će tijekom razdoblja od dvije i pol godine pčelarima pružati tehnološku i poduzetničku potporu u razvijanju konkurentnog i održivog pčelarstva. Više o projektu na str. 8.

3. Mikropotpore za MSP u zaštiti okoliša

Bor-plastika d.o.o.

● Tvrtka Bor-plastika d.o.o. primila je financijsku potporu u iznosu od 50.000 eura u sklopu projekta KET4CleanProduction. Projekt se provodi u suradnji s razvojno-istraživačkim organizacijama International Iberian Nanotechnology Laboratory iz Portugala i Institutom Jožef Stefan iz Slovenije.

Phoenix d.o.o.

● U okviru projekta KETGATE, tvrtka Phoenix d.o.o. ostvarila je financijsku potporu u iznosu od 20.000 eura za provedbu projekta čiji je cilj unaprijediti mehanička svojstva alatnih strojeva. Tvrtka Phoenix d.o.o. projekt provodi u suradnji s mađarskom razvojno-istraživačkom organizacijom Bay Zoltán Nonprofit Kft.

4. BBB 2019 naš prvi Poduzetnički Bootcamp

● Organizirali smo naš prvi 'Poduzetnički Bootcamp'. Dva dana smo analizirali razne poslovne slučajeve, stvarali više scenarija, razgovarali s mentorima vrlo različitih karijera, ali prije svega smo učili s užitkom, družili se sa zanimljivim ljudima i dobro se zabavili. Čestitke svim sudionicima i mentorima.

5. Uspješno završena provedba projekta e-poslovni inkubator TERA

● Projekt E-poslovni inkubator TERA, proveden kroz program razvoja poslovne infrastrukture, krajem listopada je uspješno završen. Projektom je unaprijeđena inkubacija koju TERA nudi poduzetnicima na adresi Trg Ljudevita Gaja 6 te savjetodavne usluge na kojima se temelji konzultantski rad s poduzetnicima. Sva infrastruktura razvijena u okviru projekta potpuno je operativna.

6. AAA bonitet za poslovanje TERA

● Certifikat bonitetne izvrsnosti jedan je od najvažnijih europskih standarda kojima se definira kvaliteta poslovanja te je međunarodno priznata oznaka poslovne izvrsnosti tvrtke. Za izuzetne rezultate u poslovanju u proteklih 12 mjeseci TERA Tehnopolis d.o.o. je stekla uvjete i prošla postupak certifikacije za međunarodni AAA certifikat bonitetne izvrsnosti.

7. Hrvatski građani i EU projekti

Čak 68% hrvatskih građana izjavljuje da su svjesni pozitivnog učinka Eu projekata. TERA tim je izuzetno ponosan na činjenicu da je provedbom 44 EU projekata u razdoblju od 2008.-2019. godine dao doprinos tom zadovoljstvu
Izvor: Panorama, br. 70 - jesen 2019.

EIT Food

Program EIT Food je inicijativa vezana uz poljoprivredno-prehrambeni sektor, koja povezuje tvrtke, sveučilišta i istraživačke centre u Europi te potiče poduzetništvo i inovacije. TERA Tehnopolis provodi EIT Food aktivnosti od 2018. godine, od kada je postala EIT Food HUB za Hrvatsku.

EIT FOOD JE USMJEREN PREMA ŠEST STRATEŠKIH CILJEVA:

1. prevladati nisku razinu povjerenja potrošača
2. proizvesti zdraviju hranu prema vrijednosnim parametrima potrošača
3. izgraditi prehrambeni sustav orijentiran na potrošače
4. unaprijediti održivost kroz upravljanje resursima
5. educirati zainteresirane za sudjelovanje inovacije i napredak
6. poticati inovacije i poduzetništvo u prehrambenom sektoru

EIT Food usmjeren je i povezuje tri skupine dionika, stručnjake i poduzetnike, istraživačke centre i studente te im pruža savjetodavnu, edukacijsku i financijsku potporu.

EIT Food zajednica obuhvaća regije diljem Europe s glavnim uredom u Leuvenu (Belgija) i pet regionalnih podružnica u Münchenu, Readingu, Leuvenu, Madridu i Varšavi.

TERA TEHNOPOLIS, EIT FOOD HUB CROATIA, PROVODI SVE EIT FOOD AKTIVNOSTI, A KLJUČNE SU:

- **Regional Innovation Scheme (RIS) – RIS Fellowships** aktivnost namijenjena studentima i mladim poduzetnicima iz poljoprivredno-prehrambenog sektora koja im omogućuje stažiranje, uz mjesečnu financijsku potporu u iznosu od 1350 eura, u jednoj od etabliranih europskih tvrtki. Stažiranje može trajati od 3 do 6 mjeseci.
- **EIT Food Government Executive Academy** aktivnost usmjerena na predstavnike izvršne vlasti na svim razinama iz RIS država, istraživače koji rade na području inovacija poljoprivrednih prehrambenih proizvoda iz industrije, akademske zajednice i europskih institucija. Akademija je tjedni program izobrazbe koji nudi uvid u izazove vezane uz inovacije i propise prehrambenog sustava. Izobrazba je također prilika za razmjenu najboljih praksi koje će pridonijeti daljnjem poboljšanju strategija za inteligentnu strategiju istraživanja i inovacija te buduću razvoj operativnih programa temeljenih na strukturnim i investicijskim fondovima Europske unije.
- **EIT Food Innovation Prizes** aktivnost koja je namijenjena inovativnim poduzetničkim idejama koje bi mogle transformirati poljoprivredu, ribarstvo ili prehrambeni sektor. Nagrade se dodjeljuju poduzetnicima i startup-ovima u ranoj fazi kako bi podržali razvoj novih proizvoda i usluga koji mogu pomoći u transformaciji prehrambenog sustava čineći ga zdravijim, održivijim i pouzdanijim. Sudjelovanjem u ovoj aktivnosti sudionici imaju mogućnost osvojiti financijske nagrade u iznosu od 10.000 eura i 5.000 eura.

EIT Food Awareness day 2019

EIT Food Awareness day 2019 održan je 15. studenoga 2019. godine u Zagrebu, u okviru međunarodne izložbe inovacija, prototipova i poslovnih planova Budi uzor®/Inova® 2019.

Cilj događaja bio je promoviranje aktivnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora koje se provode u okviru projekta EIT Food, inicijative iz tematskog područja „hrana“. Tijekom događaja, održana je panel rasprava na temu „Što je potrebno za razvoj konkurentnog i održivog poslovanja u poljoprivredno-prehrambenom sektoru?“. Na panelu su sudjelovali: Josip Grgić (Hrvatska banka za obnovu i razvitak), Vesna Torbarina (Hrvatska gospodarska komora), Vjekoslav Jukić (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike), Zvonimir Novak (klaster EUVITA), Domagoj Dumančić (pobjednik Demo Day natjecanja 2018. godine) te Valentina Stanić (sudionica programa Erasmus za mlade poduzetnike).

Tijekom panela svi prisutni imali su priliku saznati sve informacije potrebne za pokretanje poduzetničkog pothvata, kako u poljoprivredno-prehrambenom, tako i u ostalim sektorima. Osim toga, sudionici su upoznati s mogućnostima financiranja poslovanja, pronalaska poslovnih partnera i izlaska na tržište s novim ili postojećim proizvodom te su saznali na koji način prevladati ostale izazove koji su postavljeni pred novog poduzetnika.

Pobjednik Demo Day natjecanja 2018. godine, Domagoj Dumančić, podijelio je s prisutnima svoje iskustvo sudjelovanja u natjecanju i pokretanju poslovanja, da bi im iz „prve ruke“ ukazao na prednosti i moguće probleme s kojima će se potencijalni poduzetnici susresti.

Valentina Stanić, sudionica programa Erasmus za mlade poduzetnike, provela je 5 mjeseci na razmjeni u Beču gdje je bila zaposlena u poljoprivredno-prehrambenom sektoru i sukladno tome je na panelu iznijela svoja razmišljanja o temi „način na koji poduzetništvo funkcionira u inozemstvu“.

JURAJ BUČEVIĆ I DOMAGOJ DUMANČIĆ, pobjednici Demo Day natjecanja 2018. godine

Nagrada koju smo osvojili na EIT Food Demo Day natjecanju omogućila nam je da pokrenemo naš projekt use&reuse, pretvaranje otpada u tržišne proizvode. Svakako bih preporučio svima koji imaju "drugačije" i inovativne ideje da se prijave jer je ovaj natječaj namijenjen idejama "out of the box" koje zapravo donose istinsku promjenu u sektore cirkularne ekonomije i urbane proizvodnje hrane.

Tera Tehnopolis, od 2018. godine u okviru aktivnosti Innovation Prizes, provodi natjecanje pod nazivom Demo Days u kojemu se nagrade dodjeljuju studentima, poduzetnicima i startup-ovima u ranoj fazi kako bi se podržao razvoj novih proizvoda i usluga koji mogu pomoći u transformaciji prehrambenog sustava čineći ga zdravijim, održivijim i pouzdanijim. Natjecanje je, između ostaloga, izvrsna prilika za stjecanje samopoštovanja, povezivanje s ambicioznim ljudima te dobivanje informacija o potporama koje pruža EIT Food program, Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije (HAMAG-BICRO) te Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR), čiji su predstavnici ujedno bili članovi žirija.

Prvo natjecanje Demo Day Croatia 2018 je održano u Zagrebu u okviru međunarodne izložbe inovacija, prototipova i poslovnih planova Budi uzor/Inova 2019 na kojem je, član stručnog žirija, bila i Marja-Liisa Meurice predsjednica upravnog odbora EIT Food CLC North-East sp.z o.o. Pobjednici 2018. godine su bili Juraj Bučević i Domagoj Dumančić s osvojenom nagradom od 5.000 eura i Mia Orešković i Tea Kordić s osvojenom nagradom od 10.000 eura.

EIT Food Demo Day natjecanje je održano i ove godine, 13. lipnja 2019. godine, u prostorijama Tera Tehnopolis. Najuspješniji natjecatelji otišli su kući s odličnim ugovorima. Ovogodišnji pobjednik je ekipa TEKY (Kristijan Gorupić i Tea Januš) s osvojenom nagradom od 10.000 EUR. Drugo mjesto te nagrada od 5.000 EUR pripala je timu PRO-GUM (Krešimiru Žnidarecu i Damiru Vidoviću).

TEA JANUŠ I KRISTIJAN GORUPIĆ, pobjednici Demo Day natjecanja 2019. godine

Sudjelovanje na natjecanju Demo day za nas je bilo neprocjenjivo iskustvo. Predani rad, trud i odricanje mnogobrojnih kava na kraju se isplatilo. Znanje koje smo stekli tokom izrade projekta ne može nadomjestiti nikakvu novčanu nagradu. Trenutno smo u fazi usavršavanja bio mase za kalupe, detaljne analize tržišta te pregovora sa mogućim budućim ulagačima.

EIT Food Big Brand Bootcamp

Dvodnevna radionica, EIT Food Big Brand Bootcamp 2019, održana je 30. i 31. studenoga 2019. godine. Radionica je bila usmjerena na poboljšanje poslovanja u fazama predinkubacije i inkubacije. Mentori su bili stručnjaci iz različitih područja, kao što su:

- Inovativni proizvod i segmentacija tržišta
- Poslovni model i pozicioniranje
- Financiranje i prodor na tržište
- E-trgovina
- Poslovno umrežavanje i suradnja
- Pakiranje, grafički dizajn i certificiranje

Sudionici su u kratkoj prezentaciji iznijeli probleme s kojima su se u svom poslovanju susretali ili se još uvijek susreću, nakon čega su održane mentorske sesije u kojima su mentori konstruktivnim savjetima pomogli sudionicima u rješavanju konkretnih problema.

Uz mnoštvo team building vježbi i aktivnosti umrežavanja, na samom kraju radionice sudionici su prezentirali rješenja koja namjeravaju primijeniti u budućem poslovanju. Svim sudionicima i mentorima dodijeljeni su certifikati za sudjelovanje na Bootcampu, koji će im sasvim sigurno pomoći na daljnjem poslovnom putu.

Graduates and mentors of class 2019

Erasmus za mlade
poduzetnike

Želite razviti poslovne kontakte u inozemstvu?
Želite usavršiti ili prenijeti svoje vještine?
Želite otkriti nove mogućnosti za suradnju?

POZIVAMO VAS NA SUDJELOVANJE U ERASMUS PROGRAMU ZA PODUZETNIKE

ERASMUS ZA MLADE PODUZETNIKE

Zašto program Erasmus za mlade poduzetnike?

Ako ste novi poduzetnik, program Erasmus za mlade poduzetnike omogućuje vam suradnju s iskusnim poduzetnicima koji vode malo ili srednje poduzeće (MSP) u drugoj državi sudionici.

PROGRAMOM SE POTIČE:

- poduzetništvo,
- konkurentnost,
- izlazak na međunarodno tržište,
- rast novoosnovanih i postojećih malih i srednjih poduzeća.

Kako program funkcionira?

Novi poduzetnik otputuje u zemlju domaćina uz pomoć financijske potpore EU-a. Tijekom razmjene, koja traje od jednog do šest mjeseci, poduzetnici surađuju i pomažu jedan drugome u razvijanju svojih poduzeća. Za vrijeme sudjelovanja u programu, lokalne kontaktne točke programa u njihovim zemljama podržavaju oba poduzetnika.

Tko može sudjelovati?

- Potencijalni poduzetnici koji namjeravaju pokrenuti vlastiti posao ili novi poduzetnici (s manje od tri godine iskustva) - u statusu novog poduzetnika
- Iskusni poduzetnici (vlasnici-upravitelji) s više od tri godine iskustva u upravljanju tvrtkom - u statusu poduzetnika domaćina.

Ne postoji dobna granica za sudionike!

NELA GROSS
s poduzetnikom domaćinom iz Valencie

„Erasmus za mlade poduzetnike je jako dobra prilika za onaj prijelaz s fakulteta do prvog posla koji nam je danas u Hrvatskoj toliko nedostižan. Toliko mladih ljudi sanja o otvaranju vlastite tvrtke, ali im nedostaje iskustvo kakvo se može dobiti samo činjenjem. Ovaj mi je program dao uvid u rukovođenje i važne procese u tvrtki i unutar branše ljudskih resursa u kojoj bih jednog dana voljela otvoriti vlastitu tvrtku. Uz to sam stekla radno iskustvo u međunarodnom timu ljudi različitih kultura u zemlji koja mi je dotad bila strana. Oduvijek sam znala da je za uspjeh u poslovnom svijetu potrebno poduzeti rizik, a ovo je najmanji mogući s obzirom na relativno jednostavan postupak prijave te da sam kroz čitav proces sudjelovanja u programu dobivala podršku svoje "posredničke organizacije". Smatram sudjelovanje u upravo ovakvim programima iznimno bitnima za budućnost visoko obrazovanih mladih u Hrvatskoj.“

MARIJA MEĐUGORAC na razmjeni u Češkoj

„Erasmus za mlade poduzetnike sjajna je prilika za sve koji žele učiti o poduzetništvu, neovisno o struci iz koje dolaze. Poduzetništvo kao jedan od temelja slobodnog društva nije zastupljeno u hrvatskom obrazovanju, odnosno nismo još uvijek shvatili poveznicu između zanimanja kojim ćemo se baviti i načina kako razmišljamo o radu, proizvodnji i profitu. Erasmus za mlade poduzetnike omogućio mi je da radeći uz niz poduzetnika, izmjenjujući znanje i vještine izgradim sliku o tome kako pružiti neku vrijednost društvu, a

ujedno postati samostalan. Nudila sam usluge vođenja ljudskih potencijala kroz rad sa pripravnicima poduzetnika domaćina, a on me uveo u područje financija, marketinga i upravljanja kompanijom. Program sam provela u Brnu u Češkoj Republici, koja je 1990ih bila u sličnom ekonomskom stanju kao i Hrvatska. Ali Česi su uspjeli napredovati kao društvo u ekonomskom smislu upravo jer su shvatili koliko je bitno poduzetništvo za slobodno i rastuće društvo. Postoji mnogo sjajnih praksi u Europi i svima koji bi željeli proširiti svoje vidike i učiti o poduzetništvu preporučujem da se prijave na Erasmus za mlade poduzetnike.“

PODUZETNIK DOMAĆIN

KORISTI ZA PODUZETNIKA DOMAĆINA SU:

- razviti poslovne kontakte u inozemstvu;
- raditi s ozbiljnim i motiviranim novim poduzetnikom koji ima nove ideje;
- steći znanje o inozemnim tržištima;
- pronaći inovativna rješenja za unaprjeđenje vašeg poslovanja;
- otkriti mogućnosti za suradnju;
- proširiti poslovanje svog poduzeća na drugu zemlju.

Novi poduzetnik će raditi u vašem poduzeću i doprinosti njegovom razvoju, a vi ćete s njim podijeliti svoje poduzetničko iskustvo. To će biti isključivo vaša obaveza i nećete je moći dodijeliti nekome drugome.

U PROGRAMU MOŽETE SUDJELOVATI KAO PODUZETNIK DOMAĆIN AKO:

- imate prebivalište u jednoj od zemalja Europske unije kao što je definirano programom,
- vlasnik ste ili član uprave malog ili srednjeg poduzeća;
- imate više od 3 godine iskustva u upravljanju vašim poduzećem;
- voljni ste podijeliti svoje znanje i iskustvo s novim poduzetnikom i biti mu mentor.

Za sve dodatne informacije, kontaktirajte nas putem e-pošte ivana@tera.hr ili osobnim dolaskom na adresu Trg Ljudevita Gaja 6, Osijek.

NOVI PODUZETNIK

Ako želite postati poduzetnik ili ste to nedavno postali, nalazite se pred važnim odlukama. Treba Vam pomoć nekog s iskustvom iz prve ruke. Učenje kroz rad na konkretnim projektima, zajedno s iskusnim poduzetnikom, pružit će Vam odgovore na Vaša pitanja i pripremiti Vas za vođenje vlastitog poduzeća uspješno.

ALI TO NIJE SVE, VI ČETE TAKOĐER:

- razviti poslovne kontakte u inozemstvu;
- upoznati se s drugim tržištem i različitim načinima poslovanja;
- usavršiti vještine vezane uz određene poslovne grane;
- upoznati uspješne poslovne ljude;
- otkriti mogućnosti za suradnju;
- dobiti financijsku potporu programa Europske komisije.

U PROGRAMU MOŽETE SUDJELOVATI KAO NOVI PODUZETNIK AKO:

- želite postati poduzetnik te ste čvrsto odlučili pokrenuti tvrtku ili ste poduzetnik koji je pokrenuo vlastito poduzeće unutar posljednje tri godine. Dobna granica ne postoji;
- imate stalno prebivalište u jednoj od zemalja sudionica
- imate konkretnu projektnu ili poslovnu ideju koja se odražava u vašem poslovnom planu
- možete jasno pokazati svoju motivaciju i volju za ulazak u poslovni odnos s iskusnim poduzetnikom iz druge zemlje sudionice;
- spremni ste pokriti troškove svojega boravka koji prelaze iznos financijske potpore dane od EU

VALENTINA STANIĆ na razmjeni u Beču

„Kada shvatite da Vam knjige ne mogu puno pomoći u pronalasku posla ili otvaranju vlastitog posla morate se okrenuti ka drugačijem rješenju. Upravo iz toga razloga sam se odlučila za odlazak na stručno usavršavanje u inozemstvo. Erasmus program mi nije pomogao samo u stjecanju poslovnog znanja, pomogao mi je i u spoznavanju sebe u poslovnom svijetu. Neki će otvoriti svoju firmu, neki će pak raditi kod privatnika ali i tada će znati kako poboljšati svoj radi ali i rad poduzeća što je izrazito bitno za razvoj.“

Radionica „Kreni u budućnost bez plastike“, 5. lipnja 2019. godine

MOVECO

Provedba projekta MOVECO - Mobilizacija institucionalnog učenja za bolje korištenje istraživanja i razvoja u kružnom gospodarstvu uspješno je završena. Projekt je sufinancirala Europska unija kroz Program transnacionalne suradnje INTERREG Dunav iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Instrumenta pretpriputne pomoći (IPA). Ukupan proračun projekta iznosio je 2.203.277,54 eura, od čega je 1.724.829,37 eura sufinancirano iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a 129.956,50 eura od strane Instrumenta pretpriputne pomoći.

Slogan projekta MOVECO glasi „Vaše je smeće moje blago“, a njegovi su glavni ciljevi uključivali poboljšanje okvira uvjeta za inovacije i promicanje gospodarskog rasta, održivosti okoliša te društvenog angažmana u dunavskoj regiji. U okviru projekta MOVECO radilo se na podizanju svijesti među tvrtkama, istraživačkim institutima, tijelima javne vlasti, institucijama gospodarskog razvoja i građanima o štetnosti našeg trenutnog, linearnog modela gospodarstva i nužnosti prijelaza na kružno gospodarstvo, koje se može postići kroz pametan dizajn proizvoda i inovativne poslovne modele.

Linearni model gospodarstva vođen je načelom „uzmi, izradi i baci“. U takvu modelu resursi se vade i prerađuju u proizvode koji se nakon uporabe odbacuju, čime se zabrinjavajuća količina resursa gubi na odlagalištima otpada ili spaljivanjem i neučinkovitim oporabom. Nasuprot tome, vodeća je ideja kružnog gospodarstva zadržavanje vrijednosti materijala skrivenih u otpadu unutar gospodarstva što je dulje moguće. Naime, unutar kružnog gospodarstva dizajniraju se i stvaraju proizvodi koje je lako dijeliti, popraviti, obnoviti i reciklirati, i to uz korištenje obnovljivih izvora energije. Takav pristup ostvaruje pozitivne učinke kako na gospodarstvo, tako i na okoliš. Kružno gospodarstvo omogućuje zaštitu resursa i okoliša povećanjem učinkovitosti resursa i smanjenjem količine otpada, zatim gospodarski rast i inovacije, potom povećanje konkurentnosti poduzeća zbog smanjenja troškova proizvodnje i smanjenja ovisnosti proizvodnje o uvozu sirovina te na kraju stvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj novih poslovnih modela, proizvoda i usluga.

Strategija Europske komisije za kružno gospodarstvo usmjerena je na „zatvaranje petlje“ životnog ciklusa proizvoda povećanjem stope recikliranja i ponovne uporabe. Zatvaranje petlje tokova materijala donosi brojne izazove za istraživanje i inovacije. Ti izazovi uključuju produljenje trajanja proizvoda, dizajniranje proizvoda koji će se moći popraviti i reciklirati te unaprjeđenje sustava gospodarenja ot-

padom i učinkovitosti resursa u industrijskim sektorima.

Projekt MOVECO odgovorio je na navedene izazove i usmjerio se na poboljšanje okvira uvjeta i instrumenata politike za ekološke inovacije i prijelaz na kružno gospodarstvo, poticanjem pametnog i održivog razvoja te smanjenja jaza među zemljama dunavske regije.

Tera Tehnopolis d.o.o. iz Osijeka dio je konzorcija projekta MOVECO, koji se sastoji od šesnaest partnera iz deset zemalja dunavske regije. Konzorcij čine vladine institucije, poslovne potporne institucije, organizacije za istraživanje i razvoj te organizacije civilnog društva iz Austrije, Bugarske, Njemačke, Moldavije, Mađarske, Rumunjske, Srbije, Slovenije, Slovačke i Hrvatske. Projekt MOVECO stvorio je snažno transnacionalno partnerstvo za rad na ispunjavanju ambicije zatvaranja petlje, a za prijelaz na kružno gospodarstvo izgradili su se i mostovi između kreatora politika, razvojno-istraživačkih organizacija, poduzeća i javnosti.

Ciljevi projekta MOVECO ostvareni su izradom transnacionalne strategije za prijelaz na kružno gospodarstvo u dunavskoj regiji, u okviru koje su prepoznati mogući tokovi materijala, ali i razvijen plan za njezinu primjenu. U svrhu provedbe transnacionalne strategije, sastavljena su tri Prekogranična plana za tri inovacijske skupine, kao i Akcijski plan za pomoć pri prijelazu na kružno gospodarstvo. Osim toga, u okviru projekta MOVECO izrađen je Alatni okvir za kružno gospodarstvo, namijenjen malim i srednjim poduzetnicima, koji se sastoji od informativnih materijala, programa obuke, alata za suradnju i alata za financiranje. Razvijena je i online platforma za potporu suradnji poduzeća i istraživača, zatim virtualna tržnica za promicanje ponovne uporabe i poticanje industrijske simbioze te takozvana mobilna izložba o najboljim praksama unutar kružnog gospodarstva dunavske regije, koja se održava u Austriji, Njemačkoj, Slovačkoj i Sloveniji.

● Platforma projekta MOVECO dostupna je na poveznici <https://danube-goes-circular.eu/> ili putem priloženog QR koda

USPJEŠNA PRIČA PROJEKTA MOVECO: UDRUGA OSPERA

Ospera je nezavisna udruga osnovana 2013. godine u Osijeku s ciljem upoznavanja javnosti s načelima permakulture i održivog življenja, poticanja razmjene znanja i vještina te zajedničkog djelovanja u stvaranju zdravijeg i kvalitetnijeg okruženja. Udruga provodi razne vrste projekata, kao što su Solidar i Ekološka tržnica, Festival biološke raznolikosti te Use & Reuse, koji se temelji na korištenju otpada od kave za proizvodnju gljiva.

Uz pomoć alata za suradnju razvijenog u okviru projekta MOVECO udruga je započela provedbu kružnog gospodarstva te oslobodila svoj potencijal za održiv gospodarski rast. Taj im je alat omogućio izradu poslovnog plana i projektne prijave za projekt EIT Food, a sudjelovali su i na natjecanju EIT Food Demo Day Croatia 2018 u Zagrebu 16. studenog 2018. godine. Program EIT Food najveća je inicijativa u području poljoprivredno-prehrambenog sektora koja povezuje poduzetnike, sveučilišta i istraživačke centre u Europi te potiče poduzetništvo i inovacije. U sklopu natjecanja EIT Food Nagrada za inovacije, poduzetnici i novoosnovana poduzeća iz Europske unije dobivaju potporu za razvoj novih proizvoda i usluga kojima se prehrambeni sektor može unaprijediti u pogledu zdravlja, održivosti i povjerenja potrošača.

Udruga Ospera se uz pomoć alata za informiranje projekta MOVECO informirala o raznim događajima koji su važni za razvoj njihova poslovanja, a posebice za projekt Use & Reuse. Sudjelovali su na radionicama, na kojima su upoznat s temeljnim poslovnim vještinama, te u projektu Budi uzor®/Inova® 2018., u okviru kojega su razvili svoj poslovni plan. Upravo im je taj poslovni plan omogućio pobjedu na natjecanju EIT Food Nagrada za inovacije, kao i financijsku podršku za daljnji razvoj poslovanja. Koristili su i financijske alate projekta MOVECO, koji su im pomogli u pronalaženju najprikladnijih mogućnosti financiranja.

Osim što je osvojila novčanu nagradu za projekt Use & Reuse, ova je udruga dobila i priliku za povezivanje s potencijalnim investitorima te za sudjelovanje na kvalitetnim treninzima koje su održali stručnjaci u svom području.

Dobili su snažan poticaj da nastave razvijati svoju ideju recikliranja otpada od kave za proizvodnju gljiva te da nastave promicati zdrav način života kao sastavni dio zelenog gospodarstva, koje promiče ekološku proizvodnju, smanjuje ekološki otisak te potiče fizičku aktivnost, a zbog čega se za prikupljanje otpada od kave koriste isključivo bicikli.

Budući da se cijela ova ideja temelji na načelima kružnog gospodarstva, platforma razvijena projektom MOVECO poslužila je kao početna i završna točka daljnjeg razvoja poslovanja, kao i za pronalaženje potencijalnih partnera i distributera.

Udruga Ospera trenutno nudi svježe i sušene gljive, ali svoj asortiman proizvoda namjerava proširiti ukiseljenim gljivama, prahom od gljiva te paketom za kućni uzgoj gljiva pod nazivom „Shrooms2go“. Osim toga, proširena ponuda uključuje i visokokvalitetni humus i paket za pravljenje humusa, svijeće koje odbijaju komarce i izrađene su od otpada kave, pčelinjeg voska i eteričnih ulja, a pripremaju i online edukaciju za uzgoj gljiva na otpadu od kave.

● Za pomoć u svim ovim aktivnostima udruga Ospera nastavit će koristiti usluge tvrtke TERA Tehnopolis d.o.o. i alate projekta MOVECO.

Domagoj Dumančić, pobjednik natjecanja Demo Day 2018

Projektni tim KET4CP na institutu Tyndall u Corku, Irska

KET4CleanProduction

Projekt KET4CleanProduction (KET4CP) namijenjen je malim i srednjim poduzetnicima iz proizvodnog sektora diljem Europe. Financiran je od strane Europske unije kroz Okvirni program za istraživanje i inovacije Obzor 2020, a provodi se od siječnja 2018. godine do veljače 2021. godine. Projekt malim i srednjim poduzetnicima nudi mogućnost financiranja 70% ukupnih troškova sudjelovanja, a najviše do 50.000 eura bespovratnih sredstava, koja se isplaćuju jednokratno. Bespovratna sredstva nude se za projekte transnacionalne suradnje malih i srednjih poduzeća s najmanje dvama tehnološkim centrima (KET tehnološki centri) s posebnim znanjem u području ključnih razvojnih tehnologija (eng. Key Enabling Technologies). Takvim je centrima cilj ugraditi ključne razvojne tehnologije za rješavanje izazova čiste proizvodnje. Sljedeći će javni poziv biti raspisan 31. siječnja 2020. godine.

Strateški ciljevi projekta KET4CleanProduction usmjereni su na pružanje pomoći malim i srednjim poduzetnicima iz proizvodnog sektora u povezivanju s KET tehnološkim centrima u inozemstvu te u rješavanju izazova čiste proizvodnje, čiji je ishod unaprjeđenje održivosti, inovativnosti i konkurentnosti. Uporaba naprednih proizvodnih tehnologija i s njima povezanih ključnih razvojnih tehnologija dovodi do unaprjeđenja proizvodnih procesa malih i srednjih poduzeća te ih čini materijalno i energetski učinkovitijima.

Konzorcij projekta KET4CleanProduction sastoji se od 20 partnera iz 18 europskih zemalja, a čine ga KET tehnološki centri i članovi Europske poduzetničke mreže (EEN). TERA Tehnopolis d.o.o. konzorciju projekta KET4CP pridružena je kao član Europske poduzetničke mreže. U okviru projekta TERA Tehnopolis d.o.o. radi na podizanju svijesti malih i srednjih poduzetnika o inovaciji čiste proizvodnje za bolju kvalitetu proizvoda, povećanje produktivnosti i bolje ekološke performanse. Osim toga, povezuje mala i srednja poduzeća iz Hrvatske s KET tehnološkim centrima u Europi, da bi se kao partneri mogli prijaviti na javne pozive za dodjelu bespovratnih sredstava.

BOR-PLASTIKA D.O.O

Bor-plastika je regionalna tvrtka koja se bavi proizvodnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Uređaji ove tvrtke projektirani su u skladu s europskim normama i služe zaštiti okoliša. Kroz svoju djelatnost, u kojoj se trude u najvećoj mjeri upotrebljavati alternativne izvore energije i očuvati vodne resurse, razvijaju nove načine pročišćavanja otpadnih voda. Osim toga, vizija je tvrtke Bor-plastika jačanje gospodarstva te poboljšanje kvalitete života cjelokupne zajednice.

Tvrtka Bor-plastika ove se godine uključila u projekt KET4CleanProduction i primila financijsku potporu od 50.000 eura za primjenu tehnologije biofilm reaktora s pokretnom podlogom (MBBR tehnologija). Projekt se provodi u suradnji s razvojno-istraživačkim organizacijama International Iberian Nanotechnology Laboratory iz Portugala i Institutom Jožef Stefan iz Slovenije. Glavni je cilj ovog projekta, uvođenjem tehnologije biofilm reaktora s pokretnom podlogom u njihove proizvodne sposobnosti, unaprijediti postojeću tehnologiju za izradu postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda, smanjiti uporabu sirovina i potrošnju energije, i to uz istovremeno održavanje ili unaprjeđenje performansi njihovih uređaja.

Bor-plastika trenutno koristi oko 200 tona termoplastike godišnje. Uvođenjem MBBR tehnologije smanjit će se potrošnja sirovina i potreban volumen uređaja, dok će učinkovitost uređaja ostati jednaka ili se poboljšati u odnosu na ranije. Time se smanjuje i potrošnja energije te potrošnja resursa potrebnih za ispitivanje uređaja (voda, električna energija). Termoplastika ojačana nanokristalom, materijalom na biološkoj osnovi, ne samo da će imati pozitivan utjecaj na okoliš već će i unaprijediti mehanička svojstva i obnovljivost nosača biomase. Osim toga, uporabom nanokristala smanjit će se uporaba materijala na bazi nafte.

U okviru projekta KET4CleanProduction stvoren je otvoren ekosustav inovacija sa svim informacijama dostupnima na jednom mjestu, i to u obliku online platforme. S ciljem da olakšaju proces prijave za ostvarivanje bespovratnih sredstava, projektni su partneri organizirali edukacije za nove poduzetničke potporne institucije te su osmišljavanjem vodiča pojednostavili ispunjavanje obrasca tehnološkog zahtjeva. Na taj način svi zainteresirani subjekti mogu lako pristupiti važnim informacijama, lakše se povezati i putem platforme ostvariti komunikaciju s KET tehnološkim centrima. Jednako je važna i činjenica da će nakon završetka provedbe projekta sustav povezivanja malih i srednjih poduzeća s KET tehnološkim centrima biti automatiziran. Sve aktivnosti projekta osmišljene su u skladu s jednim ciljem, a to je stvaranje samoodrživog ekosustava koji objedinjuje tehnološku infrastrukturu, mala i srednja poduzeća te inovativne napredne proizvodne tehnologije.

● Platforma projekta KET4CleanProduction dostupna je na poveznici <https://www.ket4sme.eu/> ili putem priloženog QR koda.

TERA - SAPO Savjetnik za poduzetnike

TERA Tehnopolis provodi projekt savjetovanja poduzetnika kroz pružanje konzultantskih i online mentorskih usluga te usluga informiranja poduzetnika u svrhu poticanja njihovog rasta i razvoja. Projekt pod nazivom TERA - Savjetnik za poduzetnike sufinanciran je iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a usmjeren je na poduzetnike početnike i postojeće poduzetnike u kategoriji malih i srednjih poduzetnika, pravne i fizičke osobe, stanare inkubatora TERA i sve nositelje inovativnih, na tehnologiji temeljenih ideja.

Naglasak je na stručnoj potpori u području zaštite intelektualnog vlasništva, mogućnostima EU financiranja, poslovnim planiranjem i internacionalizaciji poslovanja, vođenju poslovanja u domeni financija i računovodstva te na pravnim pitanjima. U području zaštite intelektualnog vlasništva poduzetnicima se pruža procjena patentibilnosti njihove ideje te procjena dostupnosti žiga i industrijskog dizajna u odnosu na trenutno stanje u registru. Svakodnevnim radom nastoji se potaknuti poduzetnike na povlačenje nepovratnih sredstava iz fondova EU-a, zbog čega su sve usluge tvrtke TERA Tehnopolis usmjerene upravo u tom pravcu. Analiza poslovanja poduzetnika, identifikacija natječaja koji su primjenjivi za njihov poduzetnički projekt te provjera zadovoljavanja kriterija natječaja svakodnevnim su zadaci stručnjaka zaposlenih u tvrtki TERA Tehnopolis.

ŠTO PROJEKT TERA-SAPO NUDI PODUZETNICIMA:

- Procjena kvalificiranosti poduzetnika za korištenje fondova EU-a,
- Mentoriranje u izradi poslovnog plana,
- Savjetodavne usluge za pravna pitanja,
- Individualna analiza dostupnosti zaštite patenta, žiga i industrijskog dizajna.

Ovaj projekt, čiji je ukupni iznos 608.298,00 kn, sufinancira Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 500.567,00 kn. Projekt je započeo u srpnju 2018. godine, a trajat će 18 mjeseci, odnosno do prosinca 2019. godine.

Poduzetnička edukacija u okviru TERA-SAPO

KETGATE

Projekt KETGATE (Central European SME Gateway to Key-enabling Technology Infrastructures - Sparking a new Transnational KET Innovation Ecosystem) provodi se u okviru programa Europske unije Interreg Središnja Europa. Započeo je 1. siječnja 2016. godine, a traje sve do 31. kolovoza 2020. godine. Projekt okuplja poduzetničke potporne institucije i istraživačke organizacije, a malim i srednjim poduzećima omogućuje pristup visokotehnološkim uslugama s ciljem osnaživanja suradnje s relevantnim dionicima u području istraživanja i tehnologije.

Glavni je cilj projekta KETGATE isporučiti alate i mrežne strukture za uspostavu međunarodnog ekosustava ključnih razvojnih tehnologija (eng. Key Enabling Technologies - KET). Ključne razvojne tehnologije čini skupina od šest tehnologija: mikro i nanoelektronika, nanotehnologija, industrijska biotehnologija, napredni materijali, fotonika i napredne proizvodne tehnologije. One također pružaju osnovu za inovacije u više industrijskih sektora. Tvrtke koje djeluju u sektorima kao što su prehrambene

na industrija, prijevoz i zdravstvo koriste se regionalnim kanalima inovativnih infrastruktura i tehnoloških usluga.

Projektom se želi malim i srednjim poduzetnicima iz Srednje Europe omogućiti pristup najnovijim KET visokokvalitetnim infrastrukturama, i to povezivanjem s istraživačko-tehnološkim organizacijama iz područja ključnih razvojnih tehnologija. Krajnji je cilj ubrzati proces preuzimanja novih tehnologija malih i srednjih poduzetnika i pretvoriti ih u pametna rješenja koja zatim mogu ponuditi odgovore na društvene izazove. Primjenom platforme projekta KETGATE stvara se prilika za novu mrežu regionalnih pametnih pristupnih točaka za razvoj usluga ključnih razvojnih tehnologija, namijenjenih malim i srednjim poduzećima i kreiranih prema njihovim potrebama. Time se radi i na otvaranju novih mogućnosti transnacionalne suradnje za malo i srednje poduzetništvo Srednje Europe. Takva bi mreža trebala predstavljati model održivog transnacionalnog KET inovativnog sustava (eng. KET Innovation Ecosystem).

Zbog poticanja povezivanja s KET inovativnim sustavom projekt razvija "starter setove" i "pakete alata". Kao rezultat toga, mala i srednja poduzeća moći će brže i učinkovitije plasirati pametna rješenja na tržište, utjecati na privatna i javna ulaganja, podupirati dinamičan razvoj znanja temeljenog na ključnim razvojnim tehnologijama i utjecati na promjene u Srednjoj Europi.

● Platforma projekta KETGATE dostupna je na poveznici <https://ketgate.eu/> ili putem priloženog QR koda.

PHOENIX D.O.O.

Tvrtka Phoenix d.o.o. iz Orahovice, s više od pedeset zaposlenika, etablirani je proizvođač opruga i strojeva za proizvodnju opruga. Phoenix sa svojim proizvodima svake godine sudjeluje na najvećim sajmovima proizvođača opruga, a kupce pronalaze diljem svijeta. Na potpuno opremljenih 2000 m² proizvodnog postrojenja, tvrtka Phoenix proizvodi razne standardne i po narudžbi izrađene strojeve za proizvodnju opruga i savijanje žice, a posjeduje više od trideset strojeva.

Tvrtka Phoenix d.o.o. uključila se u projekt KETGATE, primila potporu u iznosu od 20.000 eura te u partnerstvu s razvojno-istraživačkom organizacijom Bay Zoltán Nonprofit Kft. u rujnu 2019. godine započela provedbu projekta kojim želi unaprijediti mehanička svojstva alatnih strojeva, odnosno njihovu izdržljivost i otpornost.

Glavni je cilj ovog projekta istražiti oštećenja alata za rezanje koji se koriste u proizvodnji spiralnih opruga te izraditi prijedloge za produljenje životnog vijeka alata. Isto tako, cilj je istražiti nove materijale za izradu alata ili dodatnu obradu alata.

TERA TEHNOPOLIS D.O.O. u sljedećem programskom razdoblju

Projekt e-poslovni inkubator TERA osigurao je ključnu poslovnu infrastrukturu za uspješno poslovanje

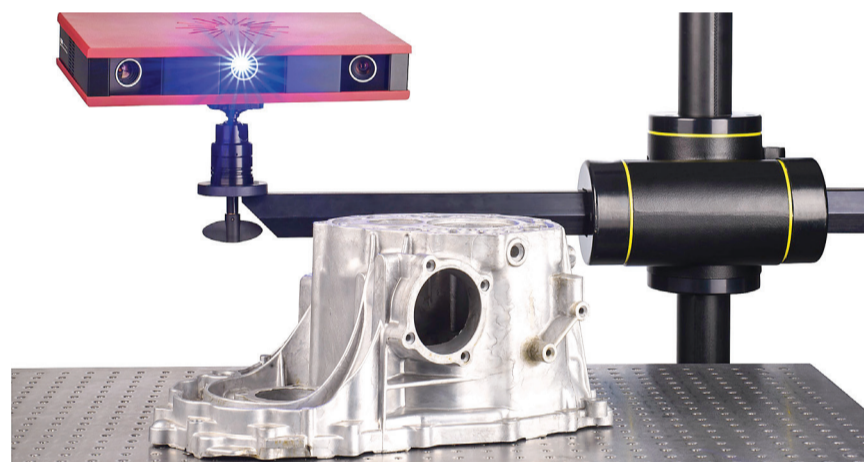
GLAVNI CILJEVI PROJEKTA SU UNAPRIJEDITI

- 1) inkubaciju poboljšanjem kvalitete poslovnog prostora koji TERA nudi poduzetnicima na adresi Gajev trg 6 i
- 2) savjetodavne usluge razvojem softverskih alata na kojima će se temeljiti daljnji konzultantski rad s poduzetnicima.

TERA se razvila u instituciju koja pruža potpunu potporu inovativnim poduzetnicima. Djeluje kao Ured za transfer tehnologije matičnog Sveučilišta i regionalni Ured za transfer tehnologije koji je HAMAG-BICRO certificirao kao poslovno-inovacijski centar i tehnološki inkubator. U svom poslovanju prati međunarodne trendove i razvija usluge sukladne kriterijima 3. i 4. generacije poslovnih inkubatora, čiji je naglasak na umrežavanju, virtualnoj inkubaciji i online pružanju usluga. Nudi se pristup tehnolojskim, poslovnim i financijskim mrežama te potpora u razvoju međunarodnog poslovanja svojih stanara i klijenata. Upravo se zato razvijaju web-alati koji će biti dostupni poduzetnicima u svrhu lakšeg upravljanja poslovanjem, planiranja poslovanja i praćenje realizacije. Digitalizacijom usluga planira se širenje poslovanja na području cijele regije, ali i uključivanje lokalnih poduzetničkih potpornih institucija u pružanje specijaliziranih usluga i povezivanje s istraživačkim institucijama. Ukupnu vrijednost tog projekta, u iznosu od 2.492.875,90 kn, sufinancira Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. u iznosu od 1.946.686,79 kn.

ŠTO NUDI PROJEKT e-POSLOVNI INKUBATOR PODUZETNICIMA:

- Korištenje poslovnog prostora u Inkubatoru TERA
- Korištenje opreme i programske podrške Inkubatora
- Korištenje značajno unaprijeđenih konzultantskih usluga

TERA 3D LABORATORIJ ZA BRZU IZRADU PROTOTIPOVA

- TERA 3D laboratorij za brzu izradu prototipova odnedavno je postao bogatiji za još jedan vrhunski uređaj koji, uz postojeći 3D printer Ultimaker 2.0, upotpunjuje i unaprjeđuje uslugu 3D laboratorija. Riječ je o uređaju visokih performansi i zajamčene kvalitete - 3D skener ATOS Core 185 Essential 5M. ATOS Core specijaliziran je za 3D skeniranje malih i srednjih objekata dimenzija do 500 mm. Koristi provjerene prednosti ATOS sustava, kao što su tehnologija plave svjetlosti i GOM sustav stereokamera. Laboratorij je sada u mogućnosti ponuditi kompletnu uslugu, od skeniranja 3D predmeta do printanja 3D modela.

ENERGETSKA UČINKOVITOST

- Učinkovitost u korištenju resursa, pa tako i energetska učinkovitost, važna je komponenta projekta. U suradnji s matičnim Sveučilištem ugrađeni su kvalitetni aluminijski vanjski prozori koji rad u inkubatoru čine mnogo ugodnijim uz istovremeno snižavanje troškova grijanja i hlađenja poslovnog prostora.

POSLOVNI MODEL #11- DIGITALIZACIJA

- Primjena ovog poslovnog modela u znatnoj mjeri ovisi o mogućnosti transformacije proizvoda ili usluge u digitalni oblik bez gubitka vrijednosti za kupca. Digitalizacija omogućava jednostavniju, bržu i jeftiniju distribuciju na znatno većem teritoriju. U TERA slučaju, primjena poslovnog modela digitalizacije ogleda se dvojako. U prvoj fazi digitalizirane su sve tiskane publikacije, a uvedene su i nove vrste multimedijalnih sadržaja, poput edukacijskih i promotivnih animiranih filmova. U drugoj su fazi izrađene aplikacije koje omogućavaju pisanje poslovnog plana, investicijske studije, upravljanje resursima poduzeća i projektnim ciklusom.

VIŠE O POSLOVNIM MODELIMA I INOVATIVNOM PODUZETNIŠTVU MOŽETE DOZNATI IZ SVEUČILIŠNOG UDŽBENIKA INOVATIVNO³ PODUZETNIŠTVO.

STANDARDIZACIJA USLUGA NAMIJENJENIH PODUZETNICIMA POMOĆU PROJEKTA BOND

- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije HAMAG-BICRO inicirala je osnivanje Mreže poduzetničkih potpornih institucija - BOND (eng. Business Organisations Network Development) s namjerom okupljanja svih poduzetničkih potpornih institucija na jedinstvenoj platformi kako bi poduzetnicima olakšali pristup potrebnim informacijama, osigurali integriranu pomoć u svim stupnjevima razvoja i učinili svima podjednako dostupnim poslovna znanja, usluge i partnere. Od ukupno 169 poduzetničkih potpornih institucija registriranih u Republici Hrvatskoj, njih 59 sudjeluje u prvoj fazi izgradnje mreže. Među njima je i TERA Tehnoopolis, čiji su djelatnici prošli opsežan program izobrazbe i na taj način ojačali savjetodavne kapacitete Društva. Nakon izobrazbe djelatnika članica mreže BOND, na redu je razvoj novih standardiziranih visokokvalitetnih usluga koje će biti regionalno ravnomjerno dostupne i na raspolaganju svim poduzetnicima.

e-INKUBATOR TERA - POTPORA INOVATIVNIM PODUZETNICIMA

- Poduzetništvo temeljeno na znanju i tehnologiji iznimno je zahtjevno te se zbog postizanja i održavanja dugoročne konkurentnosti i održivosti mora voditi računa o paradigmatima visokotehnološkog globalnog poduzetništva. Mali i srednji poduzetnici mogu razviti vlastite proizvode, no oni ipak, u pravilu rezultate istraživanja preuzimaju iz vanjskih izvora. Bez obzira na izvor, istraživanje te razvoj, dugotrajno je i skupo. Za globalnog, visokotehnološkog poduzetnika zaštita intelektualnog vlasništva apsolutni je preduvjet. Ona je temelj njegove maksimalno moguće pozitivne diferencijacije u odnosu na konkurente i bitan preduvjet dugoročnog uspjeha. Bitna odlika poduzetništva temeljenog na znanju i tehnologiji je interdisciplinarnost koja uvjetuje sustavna, a ne parcijalna rješenja, učinkovito upravljanje timovima, kontinuirano učenje i pisanje dobrih ugovora. U konačnici, svoje proizvode takvi poduzetnici prodaju na tržištu na kojemu su kupci prezasićeni reklamama, a neizvjesnost je jedino u što mogu biti sigurni. Sukladno tome, i poduzetničke potporne institucije koje im pomažu u poslovanju moraju biti osposobljene za rad u zahtjevnom i dinamičnom okruženju. Uz pomoć projekta e-inkubator TERA, društvo je u potpunosti pripremljeno za učinkovito poslovanje u sljedećem programskom razdoblju.

ZA SVE INFORMACIJE JAVITE NAM SE SLANJEM E-POŠTE NA URED@TERA.HR ILI KONTAKTOM NA TELEFONSKI BROJ +385 031 251 000. MOŽETE NAS I POSJETITI NA ADRESI TRG LJUDEVITA GAJA 6 U OSIJEKU SVAKOG RADNOG DANA OD 8:00 DO 16:00 SATI

Europska poduzetnička mreža (EEN)

Europska poduzetnička mreža (Enterprise Europe Network - EEN), kao najveća poslovna mreža, od 2008. godine djeluje u Hrvatskoj i pomaže hrvatskim tvrtkama u njihovoj internacionalizaciji i komercijalizaciji inovacija. Zajedničkim snagama 6 partnerskih institucija u hrvatskom konzorciju osigurava veću konkurentnost malih i srednjih poduzeća i njihov rast na jedinstvenom tržištu i šire.

Hrvatski partneri u EEN mreži su Hrvatska gospodarska komora, HAMAG BICRO, TERA Tehnopolis iz Osijeka, Tehnološki park Varaždin, Sveučilište u Splitu i STEPRI iz Rijeke. Naš cilj je da EEN bude prepoznat od strane malih i srednjih poduzetnika i ostalih dionika kao neophodni „europski ogranak“ regionalnih/nacionalnih sustava poslovne podrške, s jasnom europskom dodanom vrijednošću i pružanjem usluga koje klijenti jako cijene. Uz pomoć naših partnera, odnosno institucija u Mreži kojih imamo preko 600, uspjeli smo pomoći malim i srednjim poduzetnicima da izvoze unutar jedinstvenog tržišta i šire te povećaju svoje kapacitete za upravljanje inovacijama koristeći visokokvalitetne metodologije.

Tijekom godina, hrvatski konzorcij je putem organizacija info dana, radionica, B2B sastanaka i individualnih savjeta utjecao i omogućio potpisivanje 285 Ugovora o poslovnoj suradnji hrvatskih i stranih tvrtki. To su ugovori koji našim tvrtkama osiguravaju distribuciju, franšizu, zajedničku proizvodnju, licenci u drugim zemljama. Konzorcij je kroz pakete podrške pružao ključne usluge inovativnim tvrtkama i tvrtkama s inovativnim potencijalom (Key Account Management - KAM) ne bi li tako identificirao tvrtke kao potencijalne prijavitelje za program H2020 - SME Instrument. Nakon analize potreba za inovacijama, dogovaraju se daljnji koraci i odabir trenera. Iako smo od ukupno 85 procjena inovacijskog potencijala hrvatskim korisnicima pružili samo 6 KAM usluga, svi su bili vrlo zadovoljni kako sa Key Account Manager-om, tako i s učinkom trenera. Nadamo se da će svake godine biti sve više inovativnih tvrtki koje će moći koristiti financiranje putem „SME Instrumenta“ u čemu će im i dalje pomagati stručnjaci Europske poduzetničke mreže.

Vesna Torbarina, Voditeljica projekta EEN u Hrvatskoj

HBOR i TERA zajedno u potpori budućim poduzetnicima

HBOR, razvojna banka Republike Hrvatske, zajedno s drugim poduzetničkim potpornim institucijama nastoji pomoći sadašnjim i budućim poduzetnicima. Zbog toga surađujemo s TERA TEHNOPOLIS na projektu Budi uzor® kako bi mladima olakšali pokretanje posla. Upravo zbog činjenice da mladi najteže dolaze do financiranja, HBOR ima posebne programe financiranja za mlade, žene i početnike.

Posljednjih godina, kao član žirija, ugodno sam iznenađen kvalitetom mentorskog

rada i poduzetničkih ideja koje pripremaju finalisti. Poslovni planovi imaju sve atribute planova koji su spremni za financiranje i provedbu. Zbog toga sve finaliste, zajedno s mentorima, pozivam na sastanak u prostorije Regionalnog ureda HBOR u Osijeku kako bi ispitali mogućnost pokretanja poslovanja prema pripremljenim poslovnim planovima uz financiranje HBOR.

Boris Čagalj, Voditelj područnog ureda HBOR za Slavoniju i Baranju

Obrtnička škola Požega

Sudjelovanje na natjecanju u izradi i prezentaciji poslovnih planova Budi uzor® 2019. učenicima Obrtničke škole iz Požege značilo je još jedno veliko priznanje za trud koji su uložili u realizaciju projekta kroz rad u Poduzetničkom timu i Medijskoj skupini čiji su članovi u izvannastavnoj aktivnosti. Ideja za naše projekte rodila se iz želje da učenici promišljaju iz perspektive budućih djelatnika u turizmu. Za početak smo analizirali sebe iz uloge potrošača koji uvijek traži nešto novo, a nakon toga i iz uloge budućih turističkih djelatnika koji će takvu potrebu zadovoljiti.

Zajedno smo kroz oluju ideja došli do dva projekta - vinskog sladoleda (Vinys) i proizvodnje zdravih obroka i postavljanja samouslužnih aparata za zdravu hranu u školama (Vitaminum). Tijekom rada na ovom projektu bili smo vođeni lajtmotivom od ideje do realizacije.

Prof. Marijana Levar,
Obrtnička škola Požega

Ponosne smo na uspjeh svojih učenika. Učenici uvijek imaju prekrasne zamisli, od njih se može puno naučiti ukoliko im se da prostor i usmjere njihove aktivnosti. Dugogodišnji rad u nastavi pokazao je da se kroz projektnu nastavu najidealnije ostvaruju učenički potencijali i tada do izražaja dolazi njihova kreativnost i inovativnost koju ne možete potaknuti klasičnim oblicima nastave. U središtu naših promišljanja su aktivnosti učenika kojima će jačati komunikacijske vještine i strukovne kompetencije. Sudjelovanje na natjecanju Budi uzor® 2019. dalo je našim učenicima još jednu potvrdu da su trud i rad presudan faktor uspjeha ukoliko postoji motivacija za realizaciju poslovne ideje. Povratna informacija koju smo dobile kao mentori ide u prilog činjenici da su naši učenici osnažili svoje samopouzdanje i da su ponosni na priznanje koje su primili s obzirom na sudionike natjecanja. Biti učenik trećeg razreda strukovne škole i natjecati se u kategoriji sa studentima završnih godina veliki je izazov i veliko priznanje.

Prof. Jadranka Kaučić,
Obrtnička škola Požega

Ovim projektom učenici su razvili svoju ideju od koncepta do realizacije, oslobodili svoju kreativnost, razmišljali izvan okvira, vjerovali u sebe, bili odgovorni i uspjeli. Drago nam je što je stručno povjerenstvo Budi uzor 2019. prepoznalo rad naših učenika, njihov entuzijazam, kreativnost, poduzetnost i što smo u Tera Tehnopolisu dobili partnera koji će podupirati razvoj poduzetničkih kompetencija kod učenika na taj način da im se daju kvalitetne smjernice kako promišljati i djelovati poduzetnički. Takva suradnja bit će neprocjenjiv kapital za naš poduzetnički tim jer jedino na taj način možemo osnažiti naše učenike da se bave poduzetništvom. Naše ideje i radove možete pratiti na našim mrežnim stranicama <https://vinys.webnode.hr> i <https://vitaminum.webnode.hr>.

Hrvatska udruga poslodavaca

Hrvatska udruga poslodavaca (HUP), kao dobrovoljna poduzetnička asocijacija, promiče poduzetnički duh i poduzetnička prava i slobode. U svojem djelovanju poklanja veliku pažnju na mlade, buduće kadrove svojih članica. Kroz program poslovne edukacije (PUMA program) već petnaest godina omogućava najboljim studentima Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku besplatno pohađanje seminara i radionica. Upravo zbog izvrsnosti, uključuje se u projekte partnerskih organizacija te, između ostaloga, i TERA Tehnopolisa. Već petnaest godina zaredom, HUP nagrađuje studente za najbolje studentske planove u okviru izložbe BUDI UZOR®.

HUP je prepoznao da u suradnji na zajedničkim projektima s TERA Tehnopolisom možemo napraviti puno više za mlade, a i širu zajednicu, u osnaživanju njihovog poduzetničkog duha. Upravo iz toga razloga, izvrsna suradnja HUP-a i TERA Tehnopolisa nastavlja se i dalje, na dobrobit ne samo stanara inkubatora ili članica HUP-a, već šire zajednice.

Ivan Sarić, Pravni savjetnik Regionalnog ureda Osijek

Veleučilište „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru

Natjecanje u pisanju poslovnih planova BUDI UZOR je veliki izazov kako za studente, tako i za mene kao mentora. Svojim inovativnim idejama studenti Veleučilišta „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru svake godine iznova dokazuju da se proaktivni pristup i ustrajnost na poslovnoj ideji isplati, a svojim kolegama prenose poruku o važnosti učenja i na osobnim iskustvima. Zahvaljujemo TERA Tehnopolis koja je kroz razvoj partnerstva s hrvatskim i europskim poduzetničkim institucijama i javnim sektorom natjecateljima omogućila da svoje poslovne ideje transformiraju u uspješan poduzetnički pothvat. Veselimo se novim izazovima i sljedećem natjecanju BUDI UZOR®!

prodekanica mr.sc. Daria Ivanković, v.pred.

ERASMUS+ PROJEKT BEEB – BEEKEEPING BRIDGES

Bez pčela bi naši životi bili značajno drugačiji, a pčele su ugrožene i trebaju našu pomoć. Projekt beeB ima za cilj pomoći pčelarima u razvijanju konkurentnog i održivog poslovanja na sljedeći način:

- Doprinijeti stjecanju i razvoju osnovnih vještina i ključnih kompetencija u pametnom pčelarstvu, temeljenom na stalnom stručnom usavršavanju, kako bi se kroz obrazovanje, osposobljavanje i osobni razvoj olakšao proces inovacija, ekonomskog rasta i socijalne kohezije.

- Smanjiti razlike u pristupu i angažiranju grupa s manje mogućnosti, poput obiteljskih i ženskih pčelara, i nezaposlenih u ruralnim područjima, promičući uključivanje i rodnu ravnopravnost putem formalnog i neformalnog obrazovanja temeljenog na korištenju inovativnog i digitalnog tehnologija i kontinuirano stručno obrazovanje.

- Razviti i strukturirati partnerstva za promicanje učenja na pčelarskom sektoru na radnom mjestu i stvoriti vještine i kompetencije za ljude koji su ili namjeravaju biti pčelari i koji nemaju iskustva i znanja u tom području.

Inicijalni sastanak projekta je održan istodobno s XX. Portugalskim nacionalnim forumom pčelara i bilo je veliko zadovoljstvo razgovarati s inovatorima, znanstvenicima i praktičarima o detaljima budućeg projekta. TERA Tehnopolis je partner zadužen za poduzetničku edukaciju pčelara i bilo je veliko zadovoljstvo održati predavanje „Što nam je činiti i ne činiti u razvijanju inovativnog poslovanja“.

Projektne partneri su: Norges Birokterlag Forening, Norveška, EOSA - Estrategia y Organización SA, Španjolska, Eesti Maaulikool, Estonija, Bio-Distretto Cilento, Italija, Istituto Politecnico de Viseu, Portugal i TERA Tehnopolis d.o.o., Hrvatska.

Nives Sić, Sanja Antunović, Ana Čolak, Andrea Gregurec (FAZOS);
Poslovni plan Horse Spirit for Human Health:
DOBITNICE ZLATNE MEDALJE (1. MJESTO) I NAGRADE GRAND PRIX 2019 ZA NAJBOLJI POSLOVNI PLAN

Tomislav Kaučić, Luka Penezić, Filip Šangut, Goran Alković, Bruno Bašić (FERIT, FOI);
Poslovni plan InFlower:
DOBITNICI SREBRNE MEDALJE (2. MJESTO)

Ivan Banjadvorec, Marko Markešić, Matej Uhlarik, Krunoslav Vrljić (VeVu);
Poslovni plan Share4play:
DOBITNICI BRONČANE MEDALJE (3. MJESTO)

Timovi Vyns i Vitaminumm (Obrtnička škola Požega)
MENTORICE: prof. Marijana Levar i prof. Jadranka Kaučić

Timovi Smartwatch, Danubius game i Share4play (Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru)
MENTORI: prodekanica mr.sc. Darija Ivanković, v.pred. i Miljenko Smit, mag.oec., v.pred.

Posebne nagrade Budi uzor®

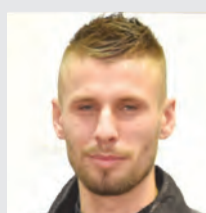
TERA Tehnopolis od početka posebnu pozornost posvećuje procjeni komercijalnog kapaciteta inovacija koje se izlažu na Izložbi. U tu svrhu se dodjeljuju posebne nagrade i to ne samo kao izraz priznanja za navedena postignuća, već i kao poticaj za nastavak rada na komercijalizaciji inovacija. Bitan preduvjet za osvajanje nagrade je komercijalni proizvod ili kvalitetan i funkcionalan prototip i jedina posebna nagrada koja je izuzeta iz ovog kriterija je „Posebna nagrada za vizionarski koncept“. Najprestižnije nagrade, GRAND PRIX Budi uzor®, se dodjeljuju u dvije kategorije: za najbolju inovaciju i za najbolji poslovni plan. Osvajanje takve nagrade je često temelj kasnije „gerila marketing“ kampanje.

● Poseban značaj pridajemo mentorima koji nakon treninga u pisanju inovativnih poslovnih planova provode edukaciju među svojim učenicima odnosno studentima. Nakon održanih treninga za pisanje inovativnog poslovnog plana u sklopu projekta I-Dare, uključivanje srednjih škola u edukaciju se pokazao kao iznimno uspješan potez. Od tada, svake godine, osim studenata, u finalu natjecanja Budi uzor® sudjeluju i srednjoškolci.

R. BR.	POSEBNA NAGRADA BUDI UZOR 2019	NAZIV INOVACIJE	INOVATOR	INSTITUCIJA
1.	GRAND PRIX BUDI UZOR ZA NAJBOLJU INOVACIJU	Smart Solar Systems	Autor: Armando Filić Mentor: prof.dr.sc. Dominika Crnjac Milić	Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek
2.	GRAND PRIX ZA NAJBOLJI POSLOVNI PLAN	Horse Spirit for Human Health	Autori: Nives Sić, Sanja Antunović, Ana Čolak, Andrea Gregurec Mentor: prof.dr.sc. Ivan Stefančić	Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
3.	BUDI UZOR ZNANSTVENA INOVACIJA	Portfolio inovacija pokretanih pneumatskim mišićima	Autori: Andreas Šantek, Šime Grbić Mentori: prof.dr.sc. Željko Šitum, Juraj Benić, mag.ing.mech.	Sveučilište u Zagrebu, Fakultet strojarstva i brodogradnje
4.	BUDI UZOR GASTRO	Vyns i Vitaminumm	Autori: skupina učenika iz Obrtničke škole Požega Mentori: prof. Marijana Levar, prof. Jadranka Kaučić	Obrtnička škola Požega
5.	BUDI UZOR VIZIONARSKI KONCEPT	Vijčana muljna presa	Autor: Zvonimir Lukadinović	Bor-plastika d.o.o.
6.	BUDI UZOR NAJ INOVATORICA	Danubius game	Autori: Marijana Bataković, Dejan Marković, Sandra Opšić, Anamarija Švenda Mentor: mr.sc. Darija Ivanković, v.pred.	Veleučilište Lavoslav Ružička Vukovar
7.	BUDI UZOR NAJ-NAJ	Portfolio proizvoda namijenjenih vođenju zdravog života	Autor: Josip Užarević	Hrvatska udruga inovatora-poduzetnika
8.	BUDI UZOR USPJEH U CIRKULARNOJ EKONOMIJI	Idun enzim	Autor: Verica Šalata	Hrvatska udruga inovatora-poduzetnika
9.	BUDI UZOR KLJUČNE RAZVOJNE TEHNOLOGIJE (KET)	Pametna odjeća za osobe s dijagnostiranim demencijom	Autori: Snježana Firšt Rogale, Jelka Geršak, Dubravko Rogale, Željko Knezić, Suzana Uran, Siniša Fajt, Daniel Časar Veličan, Damir Begić, Sonja Šterman, Simon Rajh	Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
10.	BUDI UZOR JUNIOR	RGB infinity mirror i Racing dron	Autori: Luka Bjedov, Bartol Gašpar, Antonio Škrinjar Mentor: prof. Mirko Mešić	Elektrotehnička i prometna škola Osijek

R. BR.	DOBITNIK	NAZIV POSLOVNOG PLANA	SVEUČILIŠTE/FAKULTET
ZLATNA MEDALJA			
1.	Nives Sić Sanja Antunović Ana Čolak Andrea Gregurec	Horse Spirit for Human Health	Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
SREBRNA MEDALJA			
2.	Tomislav Kaučić Luka Penezić Filip Šangut Goran Alković Bruno Bašić	InFlower	Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek
BRONČANA MEDALJA			
3.	Ivan Banjadvorec Marko Markešić Matej Uhlarik Krunoslav Vrljić	Share4play	Veleučilište Lavoslav Ružička u Vukovaru

R. BR.	POSEBNA NAGRADA INOVA 2019	NAZIV INOVACIJE	INOVATOR DOBITNIK	INSTITUCIJA
1.	NAJBOLJI IZLAGAČ U KOZMETICI	LINIJA KOZMETIČKIH PROIZVODA	JOSIP UŽAREVIĆ	HRVATSKA UDRUGA INOVATORA-PODUZETNIKA

Armando Filić (FERIT);

Inovacija Smart Solar Systems:
DOBITNIK NAGRADE GRAND PRIX 2019 ZA NAJBOLJU INOVACIJU

Josip Užarević (HUIP);

Portfolio proizvoda namijenjenih zdravom načinu života i Linija kozmetičkih proizvoda:
DOBITNIK POSEBNE NAGRADE BUDI UZOR NAJ-NAJ I NAJBOLJEG IZLAGAČA U KOZMETICI

Verica Šalata (HUIP);

Inovacija Idun enzim i Iduna prirodna kozmetika:
DOBITNICA POSEBNE NAGRADE BUDI UZOR USPJEH U CIRKULARNOJ EKONOMIJI

Mirela Brechtelmacher (CTR);

Razvojna agencija Brodsko-posavske županije je u suradnji s TERA ostvarila sinergiju u pružanju potpore poduzetnicima, posebno u području brendiranja projekta 'STRONGER', zaštite intelektualnog vlasništva i stjecanja iskustva kroz program Erasmus za mlade poduzetnike.

